

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«20» лютого 2024 року

№ 60/3-р/к

справа № 27/60/29-рп/к.20

м. Київ

*Про закриття
провадження у справі*

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 27/60/29-рп/к.20, розпочатої за ознаками вчинення роздрібними мережами аптечних закладів: товариством з обмеженою відповідальністю ТОВ «Аптека низьких цін ТМ» (далі – ТОВ «Аптека низьких цін ТМ»), товариством з обмеженою відповідальністю «Аптека низьких цін плюс» (далі – ТОВ «Аптека низьких цін плюс»), товариством з обмеженою відповідальністю «Столичний медичний альянс» (далі – ТОВ «Стомед»), товариством з обмеженою відповідальністю «Віталюкс» (далі – ТОВ «Віталюкс»), товариством з обмеженою відповідальністю «Аптекарь» (далі – ТОВ «Аптекарь»), товариством з обмеженою відповідальністю «Сіріус-95» (далі – ТОВ «Сіріус-95»), товариством з обмеженою відповідальністю «Геліантус» (далі – ТОВ «Геліантус»), товариством з обмеженою відповідальністю «Аптечне об'єднання «Біокон» (далі – ТОВ «АО «Біокон»), комунальним підприємством «Фармація» (далі – КП «Фармація»), товариством з обмеженою відповідальністю «Аптека низьких цін К» (далі – ТОВ «Аптека низьких цін К»), товариством з обмеженою відповідальністю «Аптека №1 Трансфарм» (далі – ТОВ «Аптека №1 Трансфарм»), товариством з обмеженою відповідальністю «Благодія» (далі – ТОВ «Благодія»), товариством з обмеженою відповідальністю «Лекфарм» (далі – ТОВ «Лекфарм»), товариством з обмеженою відповідальністю «Аптека АНЦ» (далі – ТОВ «Аптека АНЦ»), товариством з обмеженою відповідальністю «Аптека НЦ» (далі – ТОВ «Аптека НЦ»), товариством з обмеженою відповідальністю «Рецепти життя» (далі – ТОВ «Рецепти життя»), товариством з обмеженою відповідальністю «Цитрус-фарм» (далі – ТОВ «Цитрус-фарм»), товариством з обмеженою відповідальністю «Альго-Фарм» (далі – ТОВ «Альго-Фарм») (далі разом – Мережі аптек), а також постачальниками/виробниками фармацевтичних товарів, зокрема масок медичних захисних (одноразових): товариством з обмеженою відповідальністю «Фірма «Технокомплекс» (далі – ТОВ «Фірма «Технокомплекс»), товариством з обмеженою відповідальністю «Калина медична виробнича компанія» (далі – ТОВ «Калина медична виробнича компанія»), товариством з обмеженою відповідальністю «Стиролоптфармторг» (далі – ТОВ «Стиролоптфармторг»), товариством з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Кампус котон клуб» (далі – ТОВ «ТД «Кампус котон клуб»), товариством з обмеженою відповідальністю «Вік-А» (далі – ТОВ «Вік-А»), спільним українсько-єстонським підприємством у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Оптіма-Фарм, ЛТД» (далі – СП «Оптіма-Фарм, ЛТД») (далі разом – Постачальники/Виробники) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та подання Третього відділу досліджень і розслідувань від 16.01.2024 № 60-03/2п з попередніми висновками у зазначеній справі,

ВСТАНОВИЛА:

1. Процесуальні дії

- (1) Північне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (попередня назва – Київське обласне територіальне відділення

Антимонопольного комітету України) (далі – Відділення), з метою виконання завдань покладених на Відділення Законом України «Про Антимонопольний комітет України», здійснювало державний контроль за станом конкуренції на ринку роздрібною торгівлі фармацевтичними товарами та виробами медичного призначення, дезінфікуючими засобами, які використовуються для забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов. Зокрема, Відділення контролювало дотримання законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, поведінка яких може вплинути на зростання споживчих цін на товари, необхідні під час підвищення рівня захворюваності на грип та гострі респіраторні вірусні інфекції, а також в умовах виконання заходів для запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (із змінами) (далі – Постанова № 211).

- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 30.03.2020 № 60/29-рп/к було розпочато розгляд справи № 27/60/29-рп/к.20 за ознаками вчинення Мережами аптек та Постачальниками/Виробниками порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною третьою статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення схожих дій на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.
- (3) Листами від 30.03.2020 № 60-02/1695 (за реєстром) було направлено копії розпорядження про початок розгляду справи № 27/60/29-рп/к.20 на адреси Мереж аптек і Виробників/Постачальників.
- (4) На підставі службового доручення голови Відділення від 13.04.2020 № 60-03/13сд та доручення Голови Антимонопольного комітету України від 14.04.2020 № 13-01/344 (вх. Відділення від 15.04.2020 № 60-01/97К) працівниками Відділення та Антимонопольного комітету України було отримано пояснення:
 - А) від *представників Мереж аптек*, зокрема, ТОВ «Аптекарь», ТОВ «Віталюкс», КП «Фармація», ТОВ «Аптека низьких цін К», ТОВ «Аптека НЦ», ТОВ «Стомед», ТОВ «Альго-Фарм», ТОВ «Цитрус-Фарм», про що складені протоколи від 14.04.2020, 16.04.2020 та 17.04.2020 (далі – Протоколи пояснень 1);
 - Б) від *представників Постачальників/Виробників*, зокрема, СП «Оптіма-Фарм, ЛТД», ТОВ «Калина медична виробнича компанія» (за допомогою засобів відеозв'язку), ТОВ «Фірма «Технокомплекс», ТОВ «Стиролоптфармторг», ТОВ «ТД «Кампус котон клуб» та ТОВ «Вік-А», про що складені протоколи від 27.04.2020 (далі – Протоколи пояснень 2).
- (5) Адміністративна колегія Відділення надала *Мережам аптек* обов'язкові для розгляду рекомендації від 17.04.2020 № 60/7-рп/к (далі – Рекомендації).
- (6) З метою проведення всебічного та об'єктивного дослідження предмету справи, Відділенням було направлено, зокрема:
 - до Мереж аптек і Постачальників/Виробників вимоги про надання інформації від 12.03.2020 № 60-02/1468 (за реєстром), від 03.04.2020 № 60-02/1778 (за реєстром) та від 14.08.2020 № 60-02/4508 (за реєстром);
 - до ТОВ «Аптека НЦ» вимоги про надання інформації від 10.11.2020 № 60-02/6342 та від 27.11.2020 № 60-02/6837;

- до СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» вимоги про надання інформації від 02.09.2020 № 60-02/4876, від 27.11.2020 № 60-02/6836, від 23.06.2021 № 60-02/4789;
- до ТОВ «Калина медична виробнича компанія» вимоги про надання інформації від 28.04.2020 № 60-02/2359 та від 23.06.2021 № 60-02/4787;
- до ТОВ «ТД «Кампус котон клуб» вимогу про надання інформації від 23.06.2021 № 60-02/4788;
- до ТОВ «Фірма «Технокомплекс» вимогу про надання інформації від 23.06.2021 № 60-02/4785;
- до ТОВ «Стиролоптфармторг» вимогу про надання інформації від 23.06.2021 № 60-02/4786;
- до ТОВ «Моріон» вимоги про надання інформації від 14.08.2020 № 60-02/4517, від 10.08.2022 № 60-02/2149 та лист про надання пояснень від 19.09.2022 № 60-02/2826;
- до ТОВ «Проксіма Рісерч» вимоги про надання інформації від 14.08.2020 № 60-02/4518 та від 10.08.2022 № 60-02/2150.

- (7) За результатами збору та аналізу доказів у справі було складено подання від 16.01.2024 № 60-03/2п з попередніми висновками у справі № 27/60/29-рп/к.20 (далі – Подання).
- (8) Листом від 16.01.2024 № 60-02/165 (за реєстром 24 шт.) Мережам аптек і Постачальникам/Виробникам було направлено копію Подання (витягу з нього).
- (9) Відповідно до інформації, розміщеної на вебсайті акціонерного товариства «Укрпошта» за посиланням <https://track.ukrposhta.ua/tracking-UA.html>:
- лист від 16.01.2024 № 60-02/165/1 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079700840) було вручено ТОВ «Аптека низьких цін ТМ» 23.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/2 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079212323) було вручено ТОВ «Аптека низьких цін плюс» 23.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/3 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079698234) було вручено ТОВ «Стомед» 22.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/4 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079700840), направлений ТОВ «Віталюкс», було повернено до Відділення з позначкою: «за закінченням терміну зберігання»;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/5 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079694417) було вручено ТОВ «Аптекарь» 30.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/6 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079692600) було вручено ТОВ «Сіріус-95» 22.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/7 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079690306) було вручено ТОВ «Геліантус» 26.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/8 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079700840), направлений ТОВ «АО «Біокон», було повернено до Відділення;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/9 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079686082) було вручено КП «Фармація» 22.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/10 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079200961) було вручено ТОВ «Аптека низьких цін К» 23.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/11 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079700840), направлений ТОВ «Аптека №1 Трансфарм», було повернено до Відділення з позначкою: «за закінченням терміну зберігання»;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/12 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079206757) було вручено ТОВ «Благодія» 03.02.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/13 (штрихкодівий ідентифікатор № 0600079607913) було вручено ТОВ «Лекфарм» 20.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/14 (штрихкодівий ідентифікатор

№ 0600079610353) було вручено ТОВ «Аптека АНЦ» 03.02.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/15 (штрихкодний ідентифікатор № 0600079611678) було вручено ТОВ «Аптека НЦ» 22.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/16 (штрихкодний ідентифікатор № 0600079673711) було вручено ТОВ «Рецепти життя» 22.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/17 (штрихкодний ідентифікатор № 0600079676397), направлений ТОВ «Цитрус-фарм», було повернено до Відділення з позначкою: «адресат відмовився»;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/18 (штрихкодний ідентифікатор № 0600079679019), направлений ТОВ «Альго-Фарм», було повернено до Відділення з позначкою: «за закінченням терміну зберігання»;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/19 (штрихкодний ідентифікатор № 0600079234211) було вручено ТОВ «Фірма «Технокомплекс» 22.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/20 (штрихкодний ідентифікатор № 0600079681587) було вручено ТОВ «Калина медична виробнича компанія» 25.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/21 (штрихкодний ідентифікатор № 0600079683750) було вручено ТОВ «Стиролоптфармторг» 22.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/22 (штрихкодний ідентифікатор № 0600079221500) було вручено ТОВ «ТД «Кампус котон клуб» 24.01.2024;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/23 (штрихкодний ідентифікатор № 0600079219425), направлений ТОВ «Вік-А», було повернено до Відділення з позначкою: «за закінченням терміну зберігання»;
 - лист від 16.01.2024 № 60-02/165/24 (штрихкодний ідентифікатор № 0600079216256) було вручено СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» 22.01.2024.

- (10) Враховуючи неможливість вручення окремим Мережам аптек і Постачальникам/Виробникам копії Подання (витягу з нього), на підставі абзацу четвертого пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції від 03.06.2016, яка була чинна станом на дату направлення листа від 17.01.2024), інформацію щодо попередніх висновків у справі № 27/60/29-рп/к.20, із зазначенням дати, часу і місця розгляду цієї справи було розміщено на офіційному вебсайті Антимонопольного комітету України за посиланням <https://northmtv.amcu.gov.ua> з 08.02.2024.
- (11) Листом від 29.01.2024 № 2/2024 (вх. Відділення від 01.02.2024 № 60-01/433) ТОВ «Сіріус-95» повідомило Відділенню, що не має зауважень та заперечень до змісту Подання.
- (12) Станом на дату прийняття рішення будь-яких зауважень чи заперечень щодо змісту Подання від інших Мереж аптек і Постачальників/Виробників до Відділення не надходило.

2. Відповідачі

- (13) Відповідачами у справі є:
- А) Мережі аптек**, які є найбільшими підприємствами, що здійснюють роздрібну реалізацію масок медичних захисних (як різновида медичних виробів, призначених для індивідуального захисту органів дихання), зокрема, у межах «**Інформація, доступ до якої обмежено**»;
- Б) Постачальники/Виробники**, які є підприємствами, що здійснюють виробництво та/або оптову реалізацію масок медичних захисних (як різновида медичних

виробів, призначених для індивідуального захисту органів дихання), зокрема, у межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»*.

- (14) Як вбачається з відомостей, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, одними з видів діяльності:

А) Мереж аптек

1. ТОВ «Аптека низьких цін ТМ» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
2. ТОВ «Аптека низьких цін плюс» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
3. ТОВ «Стомед» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
4. ТОВ «Віталюкс» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
5. ТОВ «Аптекарь» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
6. ТОВ «Сіріус-95» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
7. ТОВ «Геліантус» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
8. ТОВ «АО «Біокон» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний) та *«Інформація, доступ до якої обмежено»*;
9. КП «Фармація» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
10. ТОВ «Аптека низьких цін К» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
11. ТОВ «Аптека №1 Трансфарм» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
12. ТОВ «Благодія» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
13. ТОВ «Лекфарм» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
14. ТОВ «Аптека АНЦ» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);
15. ТОВ «Аптека НЦ» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*); ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) є *«Інформація, доступ до якої обмежено»* (основний);

16. ТОВ «Рецепти життя» («Інформація, доступ до якої обмежено»; ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є «Інформація, доступ до якої обмежено» (основний);
17. ТОВ «Цитрус-фарм» («Інформація, доступ до якої обмежено»; ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є «Інформація, доступ до якої обмежено» (основний);
18. ТОВ «Альго-Фарм» («Інформація, доступ до якої обмежено»; ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є «Інформація, доступ до якої обмежено» (основний);

Б) Постачальників/Виробників

1. ТОВ «Фірма «Технокомплекс» («Інформація, доступ до якої обмежено»; ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є «Інформація, доступ до якої обмежено» (основний) та «Інформація, доступ до якої обмежено»;
2. ТОВ «Калина медична виробнича компанія» («Інформація, доступ до якої обмежено»; ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є «Інформація, доступ до якої обмежено» (основний) та «Інформація, доступ до якої обмежено»;
3. ТОВ «Стиролоптфармторг» («Інформація, доступ до якої обмежено»; ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є «Інформація, доступ до якої обмежено» (основний) та «Інформація, доступ до якої обмежено»;
4. ТОВ «ТД «Кампус котон клуб» («Інформація, доступ до якої обмежено»; ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є «Інформація, доступ до якої обмежено» (основний);
5. ТОВ «Вік-А» («Інформація, доступ до якої обмежено»; ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є «Інформація, доступ до якої обмежено» (основний);
6. СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» («Інформація, доступ до якої обмежено»; ідентифікаційний код юридичної особи «Інформація, доступ до якої обмежено») є «Інформація, доступ до якої обмежено» (основний).

- (15) Тобто, Мережі аптек і Постачальники/Виробники є суб'єктами господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

3. Обставини справи

- (16) Постановою № 211 у період з 12.03.2020 до 22.05.2020 було **встановлено карантин на всій території України** та введено певні обмеження для громадян, а саме: заборонено пересування у громадському транспорті, а також перебування у продуктових магазинах, аптеках та інших місцях масового скупчення людей без засобів індивідуального захисту.
- (17) Постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2020 № 224 було затверджено Перелік товарів (у тому числі лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, операції з ввезення яких на митну територію України та/або операції з постачання яких на митній території України звільняються від оподаткування податком на додану вартість. До зазначеного переліку увійшли, зокрема, такі засоби індивідуального захисту як медичні маски та маски, неоснащені змінними фільтрами (код згідно з УКТЗЕД 6307 90 98 00).
- (18) Постановою Кабінету Міністрів України від 02.04.2020 № 255 було внесено зміни

до Постанови № 211, в тому числі, щодо деталізації поняття засобів індивідуального захисту, до яких було включено, зокрема, захисні маски.

- (19) Постановою Кабінету Міністрів України від 22.04.2020 № 291 було внесено зміни до Постанови № 211, в тому числі, щодо деталізації поняття засобів індивідуального захисту, до яких було включено, зокрема, медичні маски без клапану видиху.
- (20) При цьому варто звернути увагу на те, що респіратори, маски зі змінними клапанами дихання та марлеві маски здебільшого можуть використовуватись повторно - на відміну від масок медичних захисних, які призначені для одноразового використання. Також, вартість вказаних засобів індивідуального захисту органів дихання є значно вищою за вартість масок медичних захисних. Отже, респіратори, маски зі змінними клапанами дихання та марлеві маски не є взаємозамінними із масками медичними захисними.
- (21) Виконання заходів, спрямованих на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, в тому числі передбачених Постановою № 211 (далі – Заходи), призвело до значного збільшення попиту на засоби індивідуального захисту органів дихання, з огляду на обов'язковість їх використання громадянами України, зокрема, мешканцями **«Інформація, доступ до якої обмежено»**.
- (22) В той же час, з початку березня 2020 року до Відділення почали надходити численні звернення громадян щодо стрімкого підвищення суб'єктами господарювання - учасниками ринків оптової та роздрібної реалізації масок медичних захисних цін на вказані товари.
- (23) Наведені обставини, а саме значне підвищення Мережами аптек та Постачальниками/Виробниками цін на маски медичні захисні (одноразові) під час запровадження загальнонаціональних обмежувальних заходів, спрямованих на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, мали ознаки вчинення схожих дій на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.
- (24) У зв'язку з цим, розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 30.03.2020 № 60/29-рп/к було розпочато розгляд справи № 27/60/29-рп/к.20 за ознаками вчинення Мережами аптек та Постачальниками/Виробниками порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (25) Під час розгляду справи № 27/60/29-рп/к.20 Відділенням встановлено наступне.
- (26) До моменту купівлі кінцевим споживачем необхідного йому медичного виробу, останній проходить певний шлях від виробника / імпортера до оптовика, і тільки потім через оптовика потрапляє в аптеку.
- (27) Під час розгляду цієї справи Відділенням аналізувався сегмент реалізації масок медичних захисних одноразових саме через аптечні заклади, оскільки через ці канали реалізації існує можливість відслідковувати обіг цього товару.
- (28) За змістом своєї діяльності на різних ланках системи, що забезпечує населення готовими для використання масками медичними захисними, можна виділити, зокрема, такі групи учасників:
- виробники медичних виробів;

- імпортери (дистриб'ютори);
- суб'єкти господарювання (посередники), що здійснюють оптову реалізацію медичних виробів;
- суб'єкти господарювання, що здійснюють первинну (роздрібну) реалізацію масок медичних захисних.

- (29) Як встановлено Відділенням, схема реалізації масок медичних захисних до та після початку значного дефіциту цього товару певним чином відрізнялась (див. рис. 1 та рис. 2).
- (30) Так, до лютого 2020 року для ринку були характерні непрямі поставки масок медичних захисних від виробників та імпортерів через великих посередників (оптових продавців). Водночас, з початку дефіциту масок медичних захисних аптечні мережі здійснювали замовлення саме цього конкретного товару як у **дрібних посередників** (з якими вони раніше не працювали), так і у **вітчизняних виробників масок медичних захисних**.

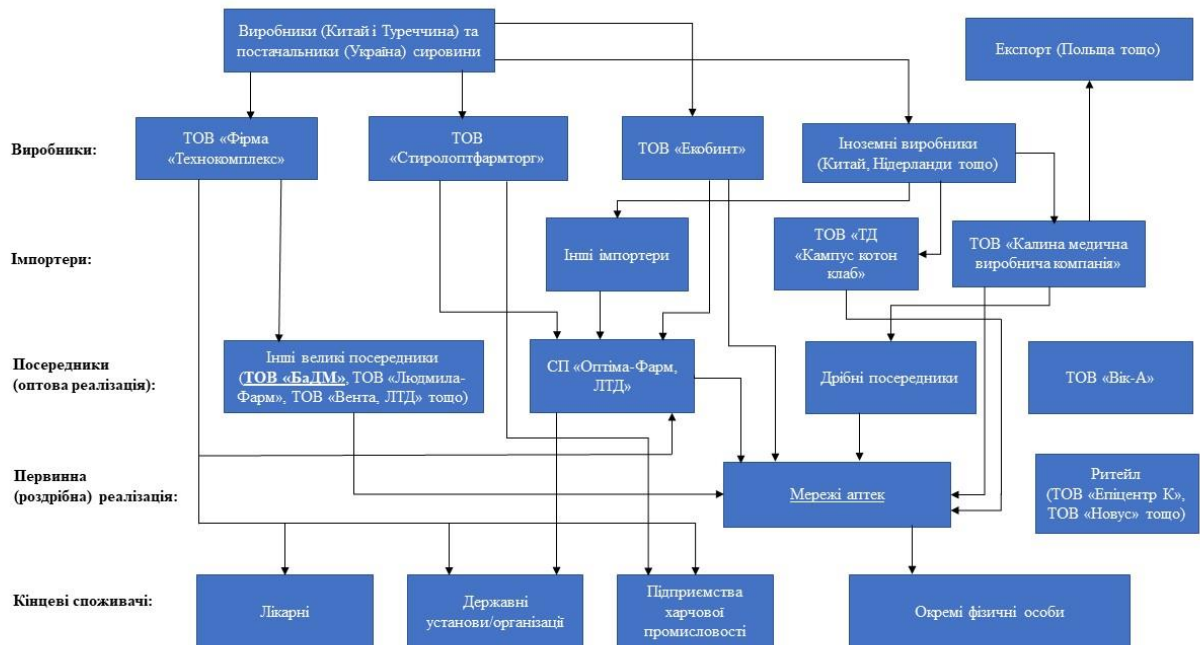

Рис. 1. Схема реалізації масок медичних захисних до 01.02.2020

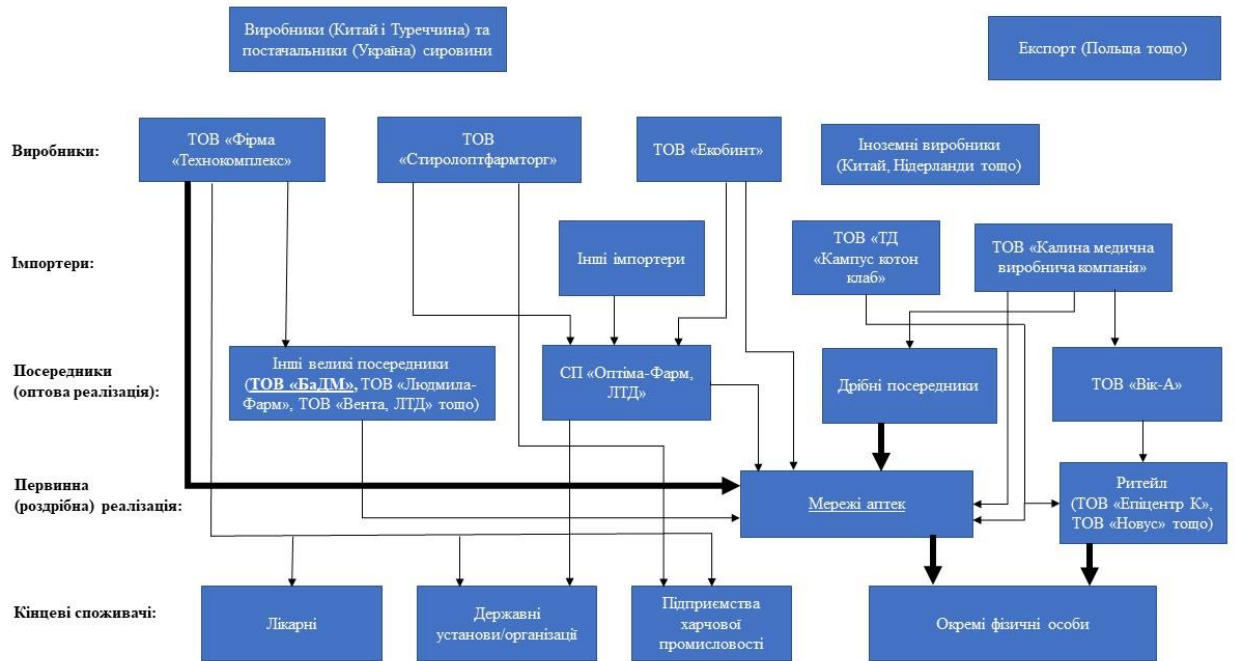

Рис. 2. Схема реалізації масок медичних захисних після 01.02.2020

- (31) Листом від 26.09.2022 № 26-09/22 (вх. Відділення від 30.09.2022 № 60-01/1706) ТОВ «Моріон» надало інформацію про обсяги продажу дистриб'юторами в аптечний сегмент масок медичних захисних у натуральному (тис. уп.) та грошовому (тис. грн) виразі, а також із зазначенням середньозваженої ціни (грн/уп.) таких товарів, зокрема, у період з лютого по квітень 2020 року (період найбільшого підвищення цін) на території **«Інформація, доступ до якої обмежено»** (див. таблиці 1, 2 та 3) та **«Інформація, доступ до якої обмежено»** (див. таблиці 4, 5 та 6).
- (32) Наведена інформація є результатом дослідження ринку лікарських засобів та медичних виробів, проведеного партнером ТОВ «Моріон» – ТОВ «Проксіма Рісерч» (**«Інформація, доступ до якої обмежено»**; ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація, доступ до якої обмежено»**) на базі інформаційно-пошукової системи дослідження ринку «Pharmxplore», яка є статистично-аналітичним продуктом, призначеним для проведення маркетингових досліджень фармацевтичного ринку.

Таблиця 1

«Інформація, доступ до якої обмежено»

Таблиця 2

«Інформація, доступ до якої обмежено»

Таблиця 3

«Інформація, доступ до якої обмежено»

Таблиця 4

«Інформація, доступ до якої обмежено»

Таблиця 5

«Інформація, доступ до якої обмежено»

Таблиця 6

«Інформація, доступ до якої обмежено»

3.1. Щодо дій Мереж аптек

- (33) За інформацією, наданою представниками Мереж аптек у Протоколах пояснень 1, основною причиною збільшення вартості масок медичних захисних (одноразових) відбулося у зв'язку із підвищенням оптово-відпускних цін на такі товари.
- (34) Також, як зазначили представники Мереж аптек, починаючи з лютого 2020 року пропозиції щодо реалізації медичних масок від їх постійних оптових постачальників були практично відсутні, а у березні 2020 року Мережами аптек були отримані пропозиції від суб'єктів господарювання, з якими вони раніше не співпрацювали, але за значно вищими оптово-відпускними цінами на вказані засоби індивідуального захисту.
- (35) Одночасно, представники Мереж аптек повідомили про те, що протягом січня - березня 2020 року, в тому числі в період запровадження Заходів, методи закупівлі медичних масок, які застосовують Мережі аптек, не змінювались. Для закупівлі вказаних товарів Мережі аптек зазвичай застосовують довгострокові договори (контракти).
- (36) Проте, у березні 2020 року відбулись суттєві зміни в умовах поставок масок медичних захисних (одноразових) з боку усіх постачальників. Так, стосовно всіх лікарських засобів та медичних масок відбулось скорочення термінів оплати товару (передоплата замість відстрочки платежів). Крім того, окремі оптові постачальники відмовляються здійснювати доставку товарів до окремих торговельних точок Мереж аптек, на відміну від суб'єктів господарювання, з якими Мережі аптек працювали наприкінці 2019 року - початку 2020 року.
- (37) Разом з тим, у зв'язку з підвищенням оптово-відпускних цін оптовими постачальниками масок медичних захисних (одноразових) на свою продукцію, Мережі аптек також підвищили роздрібні ціни на вказані засоби індивідуального захисту.
- (38) В умовах пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, проблеми наявності масок медичних захисних (одноразових) є спільними для всіх країн, особливо для тих країн, що залежні від імпорту. Так, у зв'язку з припиненням транспортного сполучення на державних кордонах, виникли проблеми з постачанням таких засобів індивідуального захисту та сировини для їх виробництва імпортного походження.
- (39) При цьому, за наявною у Відділення інформацією, інші об'єктивні чинники, які б могли спричинити стрімке підвищення виробничих витрат на виготовлення та/або реалізацію цих товарів на початку 2020 року були відсутні.
- (40) Підвищення цін на маски медичні захисні (одноразові) учасниками всіх ланок ринку реалізації цих товарів в період дії карантину, коли громадяни України змушені були використовувати засоби індивідуального захисту, призвело до придбання споживачами масок медичних захисних за завищеними цінами. В свою чергу, зазначене може свідчити про необґрунтоване підвищення учасниками всіх ланок ринку реалізації масок медичних захисних (одноразових) цін на такі товари з метою отримання надприбутків.
- (41) Наведені дії Мереж аптек, у випадку відсутності об'єктивних причин для вчинення таких дій, можуть свідчити про узгодження своєї поведінки під час встановлення цін на маски медичні захисні (одноразові), в період запровадження Заходів.

- (42) Відповідно до частини третьої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними узгодженими діями суб'єктів господарювання вважається вчинення суб'єктами господарювання схожих дій (бездіяльності) на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності).
- (43) *Отже, дії ТОВ «Аптека низьких цін ТМ», ТОВ «Аптека низьких цін плюс», ТОВ «Стомед», ТОВ «Віталюкс», ТОВ «Аптекарь», ТОВ «Сіріус-95», ТОВ «Геліантус», ТОВ «АО «Біокон», КП «Фармація», ТОВ «Аптека низьких цін К», ТОВ «Аптека №1 Трансфарм», ТОВ «Благодія», ТОВ «Лекфарм», ТОВ «Аптека АНЦ», ТОВ «Аптека НЦ», ТОВ «Рецепти життя», ТОВ «Цитрус-фарм», ТОВ «Альго-Фарм», які полягали у одночасному підвищенні цін на маски медичні захисні (одноразові) під час запровадження Заходів, містять ознаки порушення, передбаченого частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення схожих дій на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.*
- (44) Враховуючи наведене, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зменшення соціальної напруги та негативних наслідків коливання цін, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (в редакції закону, чинній на момент надання рекомендацій), адміністративна колегія Відділення надала Мережам аптек Рекомендації вжити заходів щодо покращення рівня конкуренції шляхом:
1. Перегляду умов залучення постачальників продукції для збільшення кола потенційних постачальників з метою запобігання штучного дефіциту товару.
 2. Приведення торговельної надбавки (націнки) до рівня, що сприятиме встановленню більш доступних роздрібних цін на маски медичні захисні (одноразові) на період дії карантину або обмежувальних заходів, встановлених Кабінетом Міністрів України.
- (45) На підтвердження виконання резолютивної частини Рекомендацій Мережі аптек повідомили наступну інформацію щодо їх виконання (див. таблицю 7).

Таблиця 7

№	Суб'єкт господарювання, якому надані рекомендації	Реквізити листа суб'єкта господарювання про виконання рекомендацій	Підтвердження виконання рекомендацій
1.	ТОВ «Аптека низьких цін К»	від 21.04.2020 № 70 (вх.Відділення від 22.04.2020 № 60-01/455кі), від 22.04.2020 № 70 (вх.Відділення від 22.04.2020 № 60-01/1526)	[інформація з обмеженим доступом]
2.	ТОВ «Аптека низьких цін плюс»	від 21.04.2020 № 76	

		(вх.Відділення від 23.04.2020 № 60-01/448кі)	
3.	ТОВ «Благодія»	від 21.04.2020 № 178 (вх.Відділення від 23.04.2020 № 60-01/449кі)	
4.	ТОВ «Цитрус-Фарм»	від 21.04.2020 № 52 (вх.Відділення від 28.04.2020 № 60-01/1619), від 30.04.2020 № 55 (вх.Відділення від 04.05.2020 № 60-01/1669)	Повідомило, що доклало значних зусиль щодо пошуку постачальника масок медичних по доступним закупівельним цінам та, як результат, знизило роздрібну ціну на маски медичні «Інформація, доступ до якої обмежено» . Здійснило закупівлю масок медичних у достатній кількості.
5.	КП «Фармація»	від 21.04.2020 № 883/03/07 (вх. Відділення від 21.04.2020 № 60-01/1507), від 29.04.2020 № 937/03/07 (вх.Відділення від 04.05.2020 № 60-01/1672)	З метою запобігання штучного дефіциту товару, до березня 2020 були укладені договори на поставку медичних масок із наступними контрагентами: «Інформація, доступ до якої обмежено» . Станом на 15 березня 2020 були укладені договори з постачальниками «Інформація, доступ до якої обмежено» . Крім того, на період карантину було застосовано на маски медичні одноразові торговельну надбавку (націнку) «Інформація, доступ до якої обмежено» на одну одиницю від закупівельної ціни. В подальшому, КП «Фармація» застосовувало на період карантину або обмежувальних заходів, встановлених Кабінетом Міністрів України націнку «Інформація, доступ до якої обмежено» на одну одиницю від закупівельної ціни на маски медичні одноразові, що сприяло встановленню більш доступних роздрібних цін на ці товари.
6.	ТОВ «Рецепти життя»	від 30.04.2020 № 38 (вх.Відділення від 04.05.2020 № 60-01/1667)	Повідомило про те, що існує достатня пропозиція масок по кількості, а закупівельна ціна на товар істотно зменшилася і коливається в межах «Інформація, доступ до якої обмежено» . Торговельна надбавка (націнка) у мережі аптек на одноразові маски встановлена з 23.04.2020 на рівні «Інформація, доступ до якої обмежено» .
7.	ТОВ «Аптека № 1	від 05.06.2020	Укладає договори поставки товарів із

	Трансфарм»	№ 01 (вх.Відділення від 10.06.2020 № 60-01/2140)	виробниками й оптовими дистриб'юторами для уникнення дефіциту соціально значущих товарів, безперебійного їх постачання до аптечних закладів і надання споживачам найбільш економічно вигідних пропозицій. У період карантину неодноразово переглядало умови співпраці для залучення нових постачальників масок медичних. Також, здійснювалися систематичні заходи самостійного пошуку нових постачальників, було проведено ряд переговорів із представниками виробників масок медичних за кордоном.
8.	ТОВ «Аптека НЦ»	від 21.04.2020 № 32 (вх.Відділення від 21.04.2020 № 60-01/1517), від 29.04.2020 № 35 (вх.Відділення від 04.05.2020 № 60-01/1663)	Для встановлення більш доступних роздрібних цін на маски медичні одноразові, вирішило встановити на період дії карантину або обмежувальних заходів, встановлених Кабінетом Міністрів України свою торговельну надбавку (націнку) в розмірі «Інформація, доступ до якої обмежено» від закупівельної ціни придбання у постачальника.
9.	ТОВ «Аптекарь»	від 21.04.2020 № 44/04-А (вх.Відділення від 22.04.2020 № 60-01/1531), від 21.04.2020 № 79 (вх.Відділення від 06.05.2020 № 60-01/1708)	Зазначили, що визначатимуть націнку на зазначену продукцію виключно шляхом в розмірі витрат на доставку такої продукції до аптек ТОВ «Аптекарь» та ТОВ «Віталюкс». Націнка складає «Інформація, доступ до якої обмежено» за виключенням витрат на транспортування масок медичних на кожну аптеку, що в гривневому еквіваленті дорівнює «Інформація, доступ до якої обмежено» .
10.	ТОВ «Віталюкс»	від 21.04.2020 № 68 (вх.Відділення від 06.05.2020 № 60-01/1706), від 21.04.2020 № 38 (вх.Відділення від 22.04.2020 № 60-01/1530)	Основним постачальником масок медичних є «Інформація, доступ до якої обмежено» .
11.	ТОВ «Геліантус»	від 21.04.2020 № 21 (вх.Відділення від 22.04.2020 № 60-01/1525), від 29.04.2020 № 23 (вх.Відділення від 04.05.2020 № 60-01/1656)	Систематично вживає всіх належних заходів для пошуку надійних партнерів – постачальників товарів, які будуть пропонувати нижчі ціни на засоби індивідуального захисту та більш якісні умови постачання товару. Повідомило, що торговельні надбавки (націнки) на соціально значущі товари у період карантину, зокрема засоби індивідуального захисту, у аптеках цієї

			торгівельної мережі фактично знаходяться на рівні, що існував до запровадження Кабінетом Міністрів України заходів з карантину.
12.	ТОВ «Стомед»	від 21.04.2020 № 48/21 (вх.Відділення від 21.04.2020 № 60-01/1516)	Зазначило, що буде намагатись розширити коло постачальників масок медичних одноразових з метою уникнення дефіциту масок медичних. Зменшило націнку на маски медичні одноразові і встановило її на рівні не більше «Інформація, доступ до якої обмежено» .
13.	ТОВ «Сіріус-95»	від 21.04.2020 № 25/2020 (вх. Відділення від 21.04.2020 № 60-01/1497)	Повідомило, що не знайшло жодного постачальника, який би пропонував маски медичні одноразові за закупівельною (гуртовою) ціною близько «Інформація, доступ до якої обмежено» , як у січні 2020, і навіть за ціною близько «Інформація, доступ до якої обмежено» , як у лютому 2020. Компанія намагається здійснити пошук постачальників із мінімальними ціновими пропозиціями, але утримується від закупівлі масок медичних одноразових за завищеними закупівельними цінами. Також, було зазначено, що обмежило роздрібну торговельну надбавку (націнку) до мінімально можливих розмірів на маски медичні одноразові, а саме до рівня, що не перевищує «Інформація, доступ до якої обмежено» від їх закупівельної ціни.
14.	ТОВ «Альго-Фарм»	від 21.04.2020 № 21-04/20 (вх.Відділення від 21.04.2020 № 60-01/1515), від 30.04.2020 № 22-04/20 (вх.Відділення від 04.05.2020 № 60-01/1658)	Зобов'язалось встановити та підтримувати торговельну націнку на маски медичні одноразові на рівні «Інформація, доступ до якої обмежено» від оптово-відпускної ціни постачальників на період дії карантину або обмежувальних заходів, встановлених Кабінетом Міністрів України. Крім того, зобов'язуються здійснити пошук та розгляд пропозицій нових постачальників масок медичних одноразових з метою укладення договорів поставки для запобігання штучного дефіциту товару в аптеках мережі та забезпечення конкурентної цінової пропозиції для даної категорії товару. Додатково повідомило, що станом на 30.04.2020 було укладено договір поставки з «Інформація, доступ до якої обмежено» на закупівлю масок медичних одноразових по оптово-

			відпускній ціні «Інформація, доступ до якої обмежено» .
15.	ТОВ «Лекфарм»	від 21.04.2020 № 62 (вх.Відділення від 22.04.2020 № 60-01/1528), від 23.04.2020 № 63 (вх.Відділення від 27.04.2020 № 60-01/1600)	Переглянуло можливості залучення постачальників продукції для збільшення кола потенційних дистриб'юторів з метою запобігання дефіциту товару. Таким чином, додатково залучені до поставок для ТОВ «Лекфарм» ще два дистриб'ютора, а саме «Інформація, доступ до якої обмежено» . Формування кінцевої роздрібною ціни здійснювалось наступним чином, а саме роздрібна ціна дорівнює закупівельна ціна плюс торгівельна надбавка «Інформація, доступ до якої обмежено» . Однак, з 23.04.2020 кінцеві роздрібні ціни на маски медичні одноразові встановлені «Інформація, доступ до якої обмежено» .
16.	ТОВ «АО «Біокон»	від 14.05.2020 № 01 (вх.Відділення від 20.05.2020 № 60-01/1856)	Переглянуло умови залучення до співпраці нових постачальників для розширення переліку потенційних постачальників масок медичних одноразових із метою недопущення штучного дефіциту даних товарів. Крім того, зазначило, що здійснює постійний моніторинг пропозицій щодо закупівлі масок медичних одноразових із метою виявлення найбільш економічно вигідних пропозицій постачальників для забезпечення споживачів масками медичними належної якості та за доступними цінами.

- (46) Від таких мереж аптек, як ТОВ «Аптека АНЦ» та ТОВ «Аптека низьких цін ТМ», відповіді про виконання Рекомендацій від 17.04.2020 № 60-02/2142 на адресу Відділення не надходили (у зв'язку з поверненнями відповідних поштових відправлень на адресу Відділення з відміткою «за закінченням терміну зберігання»).
- (47) Також, листом від 04.09.2020 № 52 (вх. Відділення від 10.09.2020 № 60-01/3341) ТОВ «Моріон» надало інформацію про обсяги роздрібного (аптечного) споживання масок медичних захисних у натуральному (тис. уп.) та грошовому (тис. грн) виразі, а також із зазначенням середньозваженої ціни (грн/1уп.) таких товарів на території **«Інформація, доступ до якої обмежено»** та **«Інформація, доступ до якої обмежено»** у період з жовтня 2019 року по липень 2020 року (див. таблицю 8 та 9).
- (48) Наведена інформація є результатом дослідження ринку лікарських засобів та медичних виробів, проведеного партнером ТОВ «Моріон» – ТОВ «Проксіма Рісерч» на базі інформаційно-пошукової системи дослідження ринку «Pharmxplorer», яка є статистично-аналітичним продуктом, призначеним для проведення маркетингових досліджень фармацевтичного ринку.

Таблиця 8 («Інформація, доступ до якої обмежено»)

Період	Обсяг продажу, тис. шт	Вартість продажу з ПДВ, тис. грн	Середньозважена роздрібна вартість 1 шт, грн
Жовтень 2019 року	570,43	827,29	1,45
Листопад 2019 року	503,95	847,16	1,68
Грудень 2019 року	625,20	948,58	1,52
Січень 2020 року	2 332,37	2 455,99	1,05
Лютий 2020 року	8 609,98	16 310,29	1,89
Березень 2020 року	6 439,76	103 080,62	16,01
Квітень 2020 року	5 307,54	97 719,39	18,41
Травень 2020 року	3 936,18	58 998,06	14,99
Червень 2020 року	6 296,00	73 101,13	11,61
Липень 2020 року	8 091,62	69 219,12	8,55

Таблиця 9 («Інформація, доступ до якої обмежено»)

Період	Обсяг продажу, тис. шт	Вартість продажу з ПДВ, тис. грн	Середньозважена роздрібна вартість 1 шт, грн
Жовтень 2019 року	124,51	128,13	1,03
Листопад 2019 року	71,40	105,62	1,48
Грудень 2019 року	94,50	116,35	1,23
Січень 2020 року	324,91	473,00	1,46
Лютий 2020 року	1 377,19	3 857,95	2,80
Березень 2020 року	1 342,91	23 148,08	17,24
Квітень 2020 року	1 564,75	24 884,66	15,90
Травень 2020 року	1 056,25	14 296,39	13,54
Червень 2020 року	1 635,40	18 816,01	11,51
Липень 2020 року	1 788,37	17 148,09	9,59

- (49) Отже, Мережі аптек переглянули умови залучення постачальників масок медичних захисних для збільшення кола потенційних постачальників з метою запобігання штучного дефіциту товару та привели свої торговельні надбавки (націнки) до рівня, що сприяв встановленню більш доступних роздрібних цін на маски медичні захисні на період дії карантину або обмежувальних заходів, встановлених Кабінетом Міністрів України. Наслідком таких заходів з боку Мереж аптек

стало поступове зниження цін на маски медичні захисні починаючи з травня 2020 року.

3.2. *Щодо дій Постачальників/Виробників*

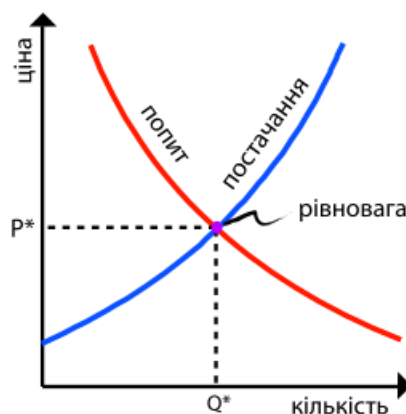
- (50) Оскільки, як було зазначено в пункті 24 цього подання, з початку дефіциту масок медичних захисних мережі аптек здійснювали замовлення саме цього конкретного товару як у дрібних посередників (з якими вони раніше не працювали), так і у вітчизняних виробників масок медичних захисних, Відділенням здійснювався сукупний аналіз дій Постачальників/Виробників на ринку оптової реалізації масок медичних захисних, зокрема в **«Інформація, доступ до якої обмежено»**.
- (51) За інформацією, наданою представниками Постачальників/Виробників у Протоколах пояснень 2, основною причиною збільшення вартості масок медичних захисних відбулося у зв'язку із дефіцитом таких товарів, викликаного стрімким збільшенням попиту та обмеженням поставок як Масок, так і сировини для їх виробництва. При цьому, **запаси таких товарів на складах Постачальників/Виробників не могли забезпечити потреби усіх споживачів** (у тому числі мереж аптек **«Інформація, доступ до якої обмежено»** та інших суб'єктів господарювання, які здійснюють оптову реалізацію фармацевтичних товарів до таких мереж).
- (52) Пріоритетна реалізація Постачальниками/Виробниками вказаної продукції здійснювалась лікарням та державним установам, внаслідок чого інші клієнти цих суб'єктів господарювання отримували відмови щодо виконанні їх замовлень в цілому або з обмеженням обсягів реалізації такої продукції. Вітчизняні виробники Масок повідомляли про формування на вимогу Кабінету Міністрів України резервного фонду таких засобів індивідуального захисту, а іноземні (зокрема Китай) – про заборону на імпорт такої продукції, у зв'язку з необхідністю задоволення потреб населення власних країн.
- (53) Крім того, за інформацією представників Постачальників/Виробників, значно зросли їх прямі витрати, пов'язані з реалізацією масок медичних захисних, а саме: для постачальників – витрати на доставку товарів, для виробників – витрати на закупівлю сировини для виробництва вказаних товарів.
- (54) Також, відбулись суттєві зміни в умовах поставок масок медичних захисних та сировини для їх виробництва з боку усіх постачальників, а саме відбулось скорочення термінів оплати товару (передоплата замість відстрочки платежів).
- (55) При цьому, у зв'язку з підвищенням оптово-відпускних цін виробниками та оптовими постачальниками масок медичних захисних на свою продукцію, мережі аптек, зокрема **«Інформація, доступ до якої обмежено»**, також підвищили роздрібні ціни на вказані засоби індивідуального захисту.
- (56) За результатами аналізу інформації та копій документів, отриманих від Постачальників/Виробників у ході розгляду справи № 27/60/29-рп/к.20, Відділенням виявлено **окремі факти** значних змін рівня рентабельності (прибутку, націнки) Постачальників/Виробників на маски медичні захисні протягом жовтня 2019 року - березня 2020 року.
- (57) СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» повідомило, що не веде розрахунку рівня прибутку за окремими найменуваннями асортименту продукції та, враховуючи великий асортиментний ряд (близько 17 тисяч позицій), не може здійснити такий розрахунок. Проте, за результатами аналізу середніх цін закупівлі та реалізації СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» масок медичних захисних Відділенням встановлено,

зокрема, що при незмінній ціні закупівлі у ТОВ «Фірма «Технокомплекс» масок медичних захисних за ціною *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у січні 2020 року, вказаний суб'єкт господарювання, здійснював їх реалізацію за ціною *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у січні 2020 року та за ціною *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у лютому 2020 року. Отже, наявний факт збільшення СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» рівня рентабельності на вказану продукцію з *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у січні 2020 року до *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у лютому 2020 року.

- (58) ТОВ «Калина медична виробнича компанія» збільшило свій рівень рентабельності з *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у лютому 2020 року до *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у березні 2020 року.
- (59) ТОВ «ТД «Кампус котон клуб», зокрема під час реалізації масок медичних захисних КП «Фармація» (мережа аптек у *«Інформація, доступ до якої обмежено»*), збільшило свій рівень націнки з *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у жовтні 2019 року до *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у лютому 2020 року.
- (60) ТОВ «Стиролоптфармторг» збільшило свій рівень рентабельності з *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у жовтні 2019 року до *«Інформація, доступ до якої обмежено»* у березні 2020 року. До лютого 2020 року (включно) вказаний суб'єкт господарювання здійснював реалізацію масок медичних захисних СП *«Оптіма-Фарм, ЛТД»*, яке в подальшому здійснювало реалізацію такої продукції, зокрема, ТОВ «Аптека НЦ» (мережа аптек, зокрема, у *«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (61) Разом з тим, наведені обставини та інші матеріали справи № 27/60/29-рп/к.20 **не є достатніми та належними** для доведення закономірності, схожості та узгодженості дій Постачальників/Виробників під час здійснення оптової реалізації масок медичних захисних протягом лютого - квітня 2020 року (період найбільшого підвищення цін на вказаний товар, див. таблицю 8 та 9).
- (62) Також, крім Постачальників/Виробників на ринку оптової реалізації масок медичних в межах *«Інформація, доступ до якої обмежено»* захисних здійснювали господарську діяльність й інші суб'єкти господарювання (наприклад: ТОВ «БадМ» у лютому 2020 року – 22,78 %, ТОВ «МТК «Максімед» у березні 2020 року – 78,49 %, ТОВ «Допомога-1» у квітні 2020 року – 68,54 %). При цьому, ТОВ «Вік-А» у Протоколі пояснень 2 зазначило, що протягом січня - квітня 2020 року здійснювало оптову реалізацію масок медичних захисних виключно ритейлерам, таким як торговельна мережа «Новус».
- (63) Крім того, листом від 09.08.2021 № 24-04/23578/2-21 (вх. Комітету від 09.08.2021 № 6-01/11159, вх. Відділення від 10.08.2021 № 60-01/4134) **Міністерство охорони здоров'я України** повідомило, зокрема, що **стрімкий розвиток пандемії COVID-19 на початку 2020 року в усьому світі і в Україні та об'єктивна неспроможність ринків забезпечити стрімке зростання попиту на засоби індивідуального захисту, включаючи одноразові медичні маски, зумовили їх значний дефіцит і зростання цін.** За інформацією Асоціації «Оператори ринку медичних виробів» попит на медичні маски в Україні до поширення пандемії COVID-19 знаходився на рівні 1,5 млн одиниць на рік та задовольнявся переважно за рахунок імпорту, а коли хвиля пандемії COVID-19 дісталася Україні, розрив між попитом, який збільшився майже в 15 разів, і пропозицією медичних масок виявився істотним, що спричинило, насамперед, стрімке зростання ціни на сировину, з якої виробляються медичні маски, та, як наслідок, зростання ціни на

готові медичні маски, які виробляються та імпортуються переважно з Китайської Народної Республіки – основної країни виробника медичних масок.

- (64) Також, за результатами узагальнення інформації, отриманої у ході розгляду цієї справи від Мереж аптек, Постачальників/Виробників та з відкритих джерел у мережі Інтернет, Відділенням встановлено, що основними постачальниками масок медичних захисних та сировини для їх виробництва в Україні, зокрема в *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, є китайські компанії (виробники та постачальники). При цьому, **Китай у лютому 2020 року заборонив експорт вказаних товарів** до середини березня 2020 року, що й призвело до тотального дефіциту масок медичних захисних на відповідних ринках.
- (65) Так, відповідно до аналізу ринку оптової реалізації масок медичних захисних у період 2019 року та 5 місяців 2020 року, проведеного ТОВ «Про-Консалтинг» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*; ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) та наданого ТОВ «БаДМ» (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*; ідентифікаційний код юридичної особи *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) до Комітету в рамках проведення розслідування у справі № 152/60/160-рп/к.21, до основних тенденцій на цьому ринку протягом грудня 2019 року - травня 2020 року можна віднести:
- Підвищення попиту на маски медичні захисні у зв'язку з розповсюдженням COVID-19. Таке підвищення спостерігалось з боку населення, державних та приватних організацій і підприємств. На законодавчому рівні були визначені вимоги: працівники компаній, які мають прямий контакт з людьми, мають обслуговувати клієнтів виключно у масках; клієнти також мають бути у масках.
 - Підвищення цін на продукцію. У зв'язку з поширенням COVID-19, основними засобами індивідуального захисту стали маски та рукавички. Оскільки попит на маски збільшився, то збільшились і ціни на них. Така тенденція характеризується **економічним законом попиту та пропозиції**, який формує ціни на ринку, а саме: загальноприйнятою для будь-якого ринку є ситуація підвищення ціни при підвищенні попиту на товар і його дефіциті.
 - Вимушене скорочення експорту масок медичних захисних.
- (66) Закон попиту та пропозиції – це існуюча на практиці й у теорії обґрунтована залежність величини сукупного попиту та сукупної пропозиції від рівня цін на відповідний продукт, що встановились на ринку. Внаслідок підвищення попиту (зміна кривої попиту) та недостатньо суттєвої зміни пропозиції, точка перетину ліній перенеслась вгору, що призвело до підвищення вартості продукції в умовах дефіциту на ринку (див. графік).

Графік. Графічне відображення закону попиту та пропозиції.

- (67) Отже, проведений Відділенням аналіз ситуації на ринку оптової реалізації масок медичних захисних в «*Інформація, доступ до якої обмежено*» підтверджує наявність об'єктивних причин для підвищення Постачальниками/Виробниками цін на вказані товари у період з лютого по квітень 2020 року.

4. Кваліфікація дій відповідачів та висновки у справі

4.1. Щодо дій Мереж аптек

- (68) Відповідно до абзацу третього пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства про захист економічної конкуренції та діяльності Антимонопольного комітету України» від 09.08.2023 № 3295-IX справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розгляд яких розпочато до дня набрання чинності цим законом (01.01.2024), розглядаються відповідно до законодавства, яке діяло до дня набрання чинності цим законом.
- (69) Згідно із статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» *економічна конкуренція (конкуренція)* – змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (70) Відповідно до статті 5 Закону України «Про захист економічної конкуренції» узгодженими діями є укладення суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаннями рішень у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання.
- (71) Узгоджені дії, що впливають на конкуренцію, можуть мати місце лише за умови, що всі сторони мають певну свободу господарських рішень, перш ніж вчиняти антиконкурентну поведінку.
- (72) Справа № 27/60/29-рп/к.20 була розпочата за ознаками вчинення, зокрема Мережами аптек, порушення, передбаченого частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», згідно з якою антиконкурентними узгодженими діями вважається також вчинення суб'єктами господарювання схожих дій (бездіяльності) на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності).
- (73) Разом з тим, у ході розгляду справи № 27/60/29-рп/к.20 Мережі аптек вжили всі необхідні заходи для припинення дій, які містили ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяли.
- (74) При цьому, у Відділення відсутня інформація, яка б свідчила про те, що вищенаведені дії Мереж аптек призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції на ринку роздрібної (аптечної) реалізації масок медичних захисних.
- (75) Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (в редакції закону, чинній до 01.01.2024) за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого

обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

- (76) Згідно із абзацом десятим частини першої статті 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (в редакції закону, чинній до 01.01.2024) за результатами розгляду справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції органи Антимонопольного комітету України приймають рішення, в тому числі, про закриття провадження у справі.
- (77) Відповідно до абзацу сьомого статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (в редакції закону, чинній до 01.01.2024) розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, зокрема, якщо є інші підстави, передбачені законом.

4.2. *Щодо дій Постачальників/Виробників*

- (78) Відповідно до статті 5 Закону України «Про захист економічної конкуренції» узгодженими діями є укладення суб'єктами господарювання угод у будь-якій формі, прийняття об'єднаннями рішень у будь-якій формі, а також будь-яка інша погоджена конкурентна поведінка (діяльність, бездіяльність) суб'єктів господарювання.
- (79) Узгоджені дії, що впливають на конкуренцію, можуть мати місце лише за умови, що всі сторони мають певну свободу господарських рішень, перш ніж вчинити антиконкурентну поведінку.
- (80) Згідно з частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними узгодженими діями вважається вчинення суб'єктами господарювання схожих дій (бездіяльності) на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції у разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності).
- (81) Рішення органів Антимонопольного комітету України у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції мають бути засновані тільки на безапелючно встановлених фактах на підставі зібраних доказів у справі.
- (82) У матеріалах справи № 27/60/29-рп/к.20 відсутні докази, які спростовують відсутність об'єктивних причин для значного підвищення цін на маски медичні захисні під час запровадження загальнонаціональних обмежувальних заходів, спрямованих на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, що є однією з основних кваліфікаційних ознак порушення, передбаченого частиною третьою статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення схожих дій на ринку товару, які призвели чи могли призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.
- (83) Таким чином, під час розгляду справи № 27/60/29-рп/к.20 Відділенням не доведено вчинення ТОВ «Фірма «Технокомплекс», ТОВ «Калина медична

виробнича компанія», ТОВ «Стиролоптфармторг», ТОВ «ТД «Кампус котон клуб», ТОВ «Вік-А» та СП «Оптіма-Фарм, ЛТД» порушення, передбаченого частиною третьою статті 6 та пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення схожих дій на ринку оптової реалізації масок медичних захисних, які призвели чи могли призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції за умови відсутності об'єктивних причин для вчинення таких дій.

- (84) Відповідно до абзацу шостого статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (в редакції закону, чинній до 01.01.2024) розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо, зокрема, не доведено вчинення порушення.

У зв'язку з наведеним, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 46, 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (в редакції закону, чинній до 01.01.2024), пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 (із змінами), пунктом 23 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (в редакції від 03.06.2016), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

Закрити провадження у справі № 27/60/29-рп/к.20.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду. Зазначений строк не підлягає поновленню.

**Голова адміністративної колегії –
голова відділення**

О. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ